

De profetie van Haggai

R. Been sr.

Inhoud

[De profetie van Haggai \(1\)](#)

[De profetie van Haggai \(2\)](#)

[De profetie van Haggai \(3\)](#)

[De profetie van Haggai \(4\)](#)

De profetie van Haggai (1)

INLEIDING

De wegvoering van het volk Juda naar Babel is het bewijs, dat wat God door de profeten Jesaja, Jeremia en Ezechiël gesproken had, zonder vrucht was gebleven. Het volk had zich niet willen bekeren van hun verkeerde wegen, zodat er niets anders overbleef dan het over te geven aan de macht van de heidense koning Nebukadnezar. Dit oordeel had de Heer hun vele jaren van tevoren al laten weten. Uit de profetieën van de drie genoemde profeten blijkt wel, hoe zwaar het voor Jahweh was het volk over te geven aan de beproevingen in Babel. De vijand verwoestte Jeruzalem en de tempel. Vanaf dat moment bestond Juda niet meer en was er in de ogen van de mensen geen huis van God meer op aarde.

Dit alles betekende niet, dat voor Jahweh het volk van Juda voorgoed had afgedaan. Al vóór de wegvoering had Hij de duur van hun ballingschap bepaald: zeventig jaar. Geen vijand, hoe machtig ook, kon daaraan een dag toevoegen (Jer. 25:11; Dan. 9:2).

Toen de zeventig jaren van ballingschap voorbij waren, bewerkte de Heer het hart van de Perzische koning Kores om de Joodse ballingen toestemming te geven naar hun land terug te keren. Hij was hen daarbij zelfs behulpzaam, zoals in het boek Ezra wordt beschreven (Ezra 1).

Zo keerde in het jaar 536 vóór Christus een overblijfsel uit de stammen Juda en Benjamin vanuit Babel terug naar Jeruzalem. Het was echt een overblijfsel, slechts 42.360 Joden gaven gehoor aan de oproep van Kores om naar hun land terug te keren. Zij namen bovendien 7.337 slaven en ander personeel mee, totaal waren het dus 49.697 personen. De rest van de Joden wilde in Babel blijven, zij hadden daar hun tweede vaderland gevonden en gingen op in hun eigen dingen. De liefde voor Jeruzalem en voor de dingen van de Heer ontbrak. Onder leiding van Zerubbabel en Jozua kwam dit overblijfsel terug naar Jeruzalem, met als doel het huis van de Heer daar te herbouwen. In de zevende maand waren de overgeblevenen vergaderd te Jeruzalem om het altaar van de Heer op zijn fundamenten op te richten en daarop hun brandoffers te offeren. Zij herstelden hiermee openlijk het getuigenis van hun relatie met God (Ezra 1:1-5; 3:1-3).

In de tweede maand van het tweede jaar na hun aankomst te Jeruzalem werden de fundamenten van het huis van de Heer gelegd met veel vreugde, vooral van de jongeren. De ouderen onder hen, die het vroegere huis van de Heer nog hadden gezien, huilden omdat er alleen nog maar fundamenten waren van de te herbouwen tempel (Ezra 3:8-13).

Vijanden van Juda boden zich aan om mee te werken aan de bouw, maar de leiders van Juda verzetten zich daartegen. Het volk werd bang en verliet het werk. De bouw lag zestien jaar stil, de eerste zes jaar alleen door de angst onder het volk, de laatste tien jaar door een verbod van koning Ahasveros. Dit verbod kan als een straf van God worden beschouwd om het gebrek aan geloof bij de Joden (Ezra 4).

In het tweede jaar van koning Darius werden de profeten Haggai en Zacharia tot het volk gezonden. Hun woorden werden door het volk ter harte genomen. Van toen af aan was het volk niet meer bang voor koningen en anderen. Het werk werd hervat en de tempel was na vier jaar voltooid. Gedurende al die tijd hadden de bouwers voorspoed, niet door het bevel

van Darius, maar door de profetische aanmoediging van Haggai en Zacharia. Zij bouwden en voltooiden de tempel naar de wil van de God van Israël. De besluiten van de koningen, onder wiens macht de Joden gebleven waren, vloeiden voort uit dit bevel van de God van Israël. In het jaar 515 vóór Christus was de tempel voltooid en vierde het volk vol vreugde Pascha en het feest der ongezuurde broden (Ezra 6:14-22).

Haggai profeteerde dus onder de teruggekeerde Joden. Het doel van zijn profetie was het volk aan te sporen de bouw van de tempel te voltooien. Hij was een tijdgenoot van Zerubbabel, de hogepriester Jozua en de profeet Zacharia. De naam 'Haggai' betekent 'mijn feest'. Over zijn voorgeslacht wordt niets gezegd. Er wordt alleen van hem vermeld dat hij een 'bode van de Heer' was, die Zijn boodschap bracht. Zijn naam wordt telkens in verband gebracht met zijn profetische taak. Hij heeft maar enkele maanden geprofeteerd (Ezra 5:1; 6:14). Hij is één van de 'kleine profeten', zijn hele profetie bestaat uit maar 38 verzen. In een ander opzicht is hij geen 'kleine profeet', want hij stelt de persoon van Christus voor in Zijn toekomstige heerlijkheid, als de Heer over de hele aarde (2:8).

In deze korte profetie staat vijf keer dat het woord van de Heer tot Haggai kwam en viermaal wordt er gezegd dat 'het woord van de Here kwam door de dienst van de profeet Haggai'. Daarom wordt zijn profetie in vijf stukjes verdeeld.

De tijdstippen, waarop het woord van de Heer tot Haggai kwam, zijn:

1. 1-6 tweede jaar van Darius (520 vóór Christus)
2. 24-6 tweede jaar van Darius (520 vóór Christus)
3. 21-7 tweede jaar van Darius (520 vóór Christus)
4. 24-9 tweede jaar van Darius (520 vóór Christus)
5. 24-9 tweede jaar van Darius (520 vóór Christus)

In de 38 verzen van deze profetie komt de naam van de Heer (HEERE of Jahweh) 35 maal voor, waaronder veertien maal Jahweh der heerscharen (Jahweh-Zebaoth). Het is alsof de Heer met nadruk wil zeggen, dat Hij machtig is en iedere vijand kan vernietigen.

Het hart en het geweten van het volk, dat wel ijverig was als het om hun eigen dingen ging, maar nalatig als het de dingen van de Heer betrof, moest aan het licht worden gebracht.

Vijfmaal riep de profeet het volk toe: 'let toch aandachtig op': 1:5,7; 2:16,19,19.

De profetie van Haggai (2)

Hoofdstuk 1

Vers 1

'In het tweede jaar van koning Darius, in de zesde maand, op de eerste dag van de maand, kwam het woord van de HEERE, door de dienst van de profeet Haggai, tot Zerubbabel, de zoon van Sealthiël en landvoogd van Juda, en tot Jozua, de zoon van Jozadak en de hogepriester'. Het woord was bestemd voor de wereldse en de godsdienstige leiders. Zij die het hoogst geplaatst zijn, hebben de grootste verantwoordelijkheid.

Vers 2

God spreekt als de Heer van de legers (Jahweh-Zebaath) tot beide leiders. Het betekent in de regel niet veel goeds, als de Heer Zich onder deze naam tot Zijn volk wendt. Meestal is dit in bestraffende zin. Er wordt hier gesproken van 'dit volk', niet: 'Mijn volk'. Zij waren wel met bouwen begonnen, maar uit angst voor de tegenwerking van de natuervolken er mee opgehouden. De situatie was heel anders dan toen Koning Salomo de tempel bouwde, in die tijd waren de buurvölkeren aan Israël onderworpen. Het volk vroeg zich af: 'Wat voor zin had het om de volken tegen zich in het harnas te jagen? Was het niet beter te wachten totdat de omstandigheden gunstiger werden?' Ze waren moedeloos geworden door angst en de onmacht aan die moeilijkheden weerstand te bieden. De moedeloosheid en de daaruit getrokken consequenties waren eigenlijk een miskenning van de macht en trouw van God. Ze waren in de eerste plaats uit Babel gegaan om de tempel te herbouwen (Ezra 1:3) en dit doel werd zo maar opgegeven.

Het kan zijn dat het huis van de Heer voor een tijd niet gebouwd kan worden, zoals in de dagen van David. Maar toen zei Jahweh dat het de tijd niet was (1 Sam.7), mensen mogen dit niet bepalen. De grote tegenstelling dat hij in een cederen huis woonde en de ark van God in een tent stond, trof David. Dit gevoel was de Heer welgevallig. David mocht het huis van de Heer niet bouwen vanwege de oorlogen die hij moest voeren, daarom werd dat aan zijn zoon Salomo toebedeeld (1 Kon. 5:3). Toch was het voornemen van David naar de gedachte van de Heer, zelfs zo, dat Hij David beloofde hem een bestendig Koningshuis te zullen geven. Dit zou uiteindelijk resulteren in Christus, de ware Zoon van David, van Wie het Koninkrijk voor eeuwig zou zijn.

Als het uit Babel teruggekeerde volk de gezindheid van David had, zouden zij geen rust hebben gehad bij het zien van de verlaten tempel in opbouw. Ze hadden deze instelling niet en om hun geweten te sussen, schreven zij de staking van de bouw toe aan de omstandigheden.

Verzen 3-6.

In vers 3 wordt weer gezegd, dat het woord van de Heer door de dienst van de profeet Haggai kwam. Dit keer niet alleen tot de leiders, maar ook tot het volk, blijkt uit vers 12. De profeet laat zien dat de moedeloosheid maar een voorwendsel was om niet verder te bouwen aan de tempel. De ware reden was eigenliefde en wereldsgezindheid. Hij vraagt hen of het wel de tijd was om te wonen in hun eigen goed getimmerde huizen, terwijl de bouw van de tempel was stopgezet. Het volk achtte de eigen belangen hoger dan die van het huis van de Heer.

Het is ongelofelijk, maar waar (de geschiedenis bevestigt dit), dat mensen nooit zo egoïstisch zijn, als in tijden van verval en geestelijke zwakte. Het is alsof men de moeilijkheden in zo'n periode wil ontlopen door zich aan de eigen belangen te wijden. In het begin van de Gemeente, een tijd van grote geestelijke kracht, leefden alle gelovigen voor elkaar. Toen het verval begon zei de apostel Paulus: 'allen zoeken het hunne'.

Als Ananias en Saffira hadden geleefd in onze dagen van verval, waren zij waarschijnlijk niet eens tot hun zonde gekomen, omdat het nu moreel niet noodzakelijk is om te geven voor arme gelovigen. Zij zouden dus ook niet in de verleiding komen wat achter te houden. In hun dagen, een tijd van grote geestelijke kracht, konden zij zich aan het geven moeilijk onttrekken.

De Heer zegt tot het volk, dat zij aandachtig op hun wegen moeten letten, letterlijk 'stel uw hart op uw wegen'. Dit is: overweeg toch in welke een toestand u bent, leg de dingen eens in de goede weegschaal. De woorden 'let aandachtig op uw wegen' komen vijfmaal in deze korte profetie voor. Tweemaal in het eerste hoofdstuk, om de teruggekeerden er op te wijzen, dat zij wel voor zichzelf zorgden, maar de dingen van God verwaarloosden. Dit had tot gevolg, dat waar zij veel hadden gezaaid, toch maar weinig oogsten. Zij aten en dronken, maar hadden niet genoeg, zij kleedden zich, maar werden niet warm. Zij ontvingen loon, maar dat geld slonk, alsof het in een buidel met een gat was gestopt. Kortom: zij werkten hard voor hun eigen belangen, maar de zegen van de Heer was niet met hen.

Driemaal vinden wij deze woorden in het tweede hoofdstuk. Daar wordt er op gewezen, dat alle tegenspoed, die als straf van de Heer over hen kwamen, niets hadden geholpen. God had de bronnen van hun arbeid laten opdrogen en de deur, waardoor de zegeningen binnen kwamen gesloten.

God spreekt niet over het verstand, maar over het hart. Ook wij moeten ons hart onderzoeken en toetsen. Wat vinden we daar veel eigen dingen, eigen gemak en eigen genot. De 'godsdienstige plichten' worden nog wel vervuld, maar voor de dingen van God lopen we niet warm. Om iets voor onszelf aan te schaffen of reizen te maken voor eigen genoegen, hebben we veel over. God gunt ons het goede, maar als er wordt gevraagd om inzet voor de Heer, komen we met allerlei bezwaren, net als de teruggekeerden uit Babel deden ten aanzien van de tempelbouw.

Wij moeten ook aandachtig letten op wat we gedaan hebben met de geestelijke bezittingen. We hebben veel en kostbare waarheden uit de Bijbel leren begrijpen. Hebben wij daar anderen mee gediend? Zo ja, dan hebben wij ook ervaren, dat hoe meer wij anderen dienden, hoe groter onze geestelijke rijkdom werd.

Vs.7-11.

Voor de tweede maal wordt er gezegd: 'Let aandachtig op uw wegen', nu in relatie met het bouwen van de tempel. Het volk moest op het gebergte hout halen en het huis bouwen. Daar zou de Heer een welgevallen in hebben en door verheerlijkt worden.

Zij moesten dit werk doen, omdat zij voorheen de bouw hadden gestaakt en de zegen van de Heer gemist. Zij hadden op een grote oogst gerekend, maar de opbrengst was klein geweest. Toen zij het in huis hadden verzameld, had God daarin geblazen, zodat het binnengehaalde

bij voorbeeld niet houdbaar bleek. Er staan in de verzen 9 en 10 drie woorden, die als pijlen de betrokkenen als pijlen hebben getroffen, namelijk waarom, omdat en daarom. Dat die 'pijlen' doel hebben getroffen, blijkt uit vers 12 en verder.

God had over het land een droogte gebracht, over alle gewassen, over mensen en beesten, omdat Zijn huis nog steeds niet was herbouwd en het volk wel werkte, maar ieder voor hun eigen huis. Er was dus een wezenlijk verband tussen de blijvende puinhopen van het huis van de Heer en de droogte. Het werk aan de tempel lag al veertien jaar stil. Als het volk het wilde zien, merkte het dat ondanks hun ijver voor hun eigen belangen, de zegen van de Heer was ingehouden.

Vs.12-14; 2:1

Gode zij dank: het volk heeft het willen zien, het heeft aandachtig op hun wegen gelet. De leiders en het volk hebben geluisterd naar de stem van Jahweh, hun God, en naar de woorden van de profetie van Haggai. Het volk had weer grote eerbied voor de Heer. Geen wonder, het had in de laatste veertien jaar duidelijk ondervonden, wat het was om de zegen van de Heer te missen. Er was weer groot ontzag voor God.

Als er naar de stem van de Heer wordt geluisterd, volgt er verootmoediging en gehoorzaamheid. Dan geeft de Heer ook een bemoediging: 'Ik ben met u'. Dit werd pas gezegd, nadat het volk luisterde en verder wilde bouwen. Hierna maakte de Heer de geest van de vorst Zerubbabel, van Jozua, de hogepriester en van het hele volk weer vurig. Leiders en volk waren één en maakten zich op om verder te werken aan het huis van de Heer. Deze volgorde is heel leerzaam. Eerst moet er naar God worden geluisterd, voordat Hij kan zeggen dat Hij met hen zal zijn. Eerst moet men bereid zijn het werk van de Heer te doen, voordat Hij de geesten opwekt. Volgens menselijke gedachten zou eerst de opwekking moeten komen, waarna de bereidheid tot het werk zou volgen. Maar God wil allereerst, dat de toestand van het hart voor Hem in orde is. Hij weet, met wie Hij wil zijn.

Het is ook merkwaardig te zien hoe snel er na het optreden van de profeet Haggai door de leiders en het volk werd geluisterd. Op de eerste van de zesde maand in het tweede jaar van Darius kwam de profeet met zijn ernstige boodschap tot het volk. Op de vierentwintigste van diezelfde maand kwamen leiders en volk om het werk aan het huis van de Heer te hervatten. Waar eerst het gebod van de koning de aanleiding was om de bouw van de tempel te staken, werd het werk niet hervat door een nieuw gebod, maar door de profetieën van de profeten Haggai en Zacharia. In Ezra 6:14 staat dat zij begonnen te bouwen en voorspoedig waren.

Ook lezen wij in het boek Ezra, dat nadat het volk de arbeid had gestaakt, Zerubbabel en Jozua weer waren begonnen te bouwen, daarbij ondersteund door de profeten van God. Toen daarop de landvoogd vroeg met welke vergunning zij bouwden, beriepen zij zich op een bevel van koning Kores. Daarop legde de landvoogd deze zaak schriftelijk voor en vroeg naar dit bevel te zoeken. Dit werd gevonden en het bleek dat het bevel van een vorige koning om de bouw te staken onwettig was, omdat geen wet van Meden en Perzen mocht worden herroepen. Darius verklaarde daarom dat de bouw van de tempel kon doorgaan en dat daarbij de Joden niets in de weg gelegd mocht worden (Ezra 5-6).

De tegenwerking van de buurvolken en het verbod van een vorige koning waren

beproevingen van het geloof van het Joodse volk. Waren zij aan God gehoorzaam geweest en niet zo vervuld met de zorg voor hun eigen belangen, zouden zij verder gebouwd hebben en God zou hen hebben geholpen. Maar nu moest, voordat het volk het werk van de Heer weer kon doen, de toestand van hun hart weer goed zijn. Eerst moesten zij hun eigen liefde en wereldsgezindheid veroordelen.

Bij het bouwen van hun eigen goed doortimmerde huizen hadden de teruggekeerden uit Babel geen enkele belemmering of vijandschap ondervonden. Toen zij begonnen aan de bouw van de tempel, gebeurde dat wel. Hoe groter de ernst, toewijding en trouw in het werk van de Heer is, des te sterker zal de vijandschap zijn. De apostel Paulus wist dat heel goed, hij schreef aan de trouwe medestrijders 'dat zij zich in niets zouden laten verschrikken door de tegenstanders' (Fil. 1:28). De duivel zal ons meestal ongehinderd laten, als wij bezig zijn met onze eigen huizen, zaken of belangen. Hij weet dat dit in het algemeen niet bevorderlijk is voor onze geestelijke groei. Maar als er gewerkt wordt voor de Heer, zal hij bij elke stap twijfel zaaien en ons angst aanjagen, zodat wij daarmee ophouden. Veel werkers zijn hierdoor gestopt. Wat in werkelijkheid voor ons de meeste zegen geeft, is duidelijk, ondanks dat aan het werk van de Heer strijd, lijden en moeite verbonden is.

De profetie van Haggai (3)

Hoofdstuk 2

Vers 2-10

Op de eerste dag van de zesde maand in het tweede jaar van Darius kwam het Woord van de Heer tot de leiders en het volk om op te wekken tot hervatting van de tempelbouw. Dit was de eerste boodschap van de Heer door middel van Haggai. Op de vierentwintigste van dezelfde maand en hetzelfde jaar, toen het volk geluisterd had naar de opwekking door het Woord van de Heer, sprak Haggai zijn tweede boodschap, die inhield dat de Heer met het volk zou zijn bij hun hervatting van het werk.

De derde boodschap tot de leiders en het volk volgde op de eenentwintigste van de zevende maand in hetzelfde jaar, bijna een maand nadat de arbeid was hervat.

De oudere bouwers hadden de door Salomo gebouwde tempel in zijn eerste heerlijkheid gezien. Het gevaar bestond dat zij die zouden vergelijken met heerlijkheid van de te herbouwen tempel en tot de conclusie zouden komen, dat deze veel minder was dan de vorige. De teleurstelling hierover zou hun werk ongunstig kunnen beïnvloeden. Daarom zegt de profeet, dat Zerubbabel, Jozua en het volk sterk moeten zijn en werken, dat de Heer met Zijn woord en Zijn geest met hen zal zijn en dat zij niet bang hoeven te zijn. Driemaal wordt in vers 5 gezegd: 'wees sterk', afzonderlijk tot Zerubbabel, tot Jozua en tot het volk.

De Heilige Geest verleende de profeet ook een blik in de toekomst. De macht van God zal alle hemelse en aardse machten doen beven. Na het oordeel daarover zullen de overgebleven volken komen tot de Wens van alle heidenen (dit is Christus als Koning) en zal dit huis met heerlijkheid vervuld worden. Daaraan moesten de bouwers denken, wat in hun dagen nog niet mogelijk was, zou in de toekomst gebeuren. De laatste (of toekomstige) heerlijkheid van dit huis (want zo moet vers 10 worden gelezen) zal groter zijn dan de vorige. Wij moeten hier wel in het oog houden, dat het in die dagen er niet om ging een tweede tempel te bouwen. In de ogen van God is er maar één tempel en daar komt nooit een tweede bij.

In de Bijbel staan teksten, die helemaal met deze gedachte overeenstemmen, bijvoorbeeld 'Zij begonnen te bouwen het huis van God, die te Jeruzalem woont'. Het was nog steeds hetzelfde huis, ondanks de verwoesting. En 'Wij bouwen het huis, dat vele jaren vóór deze gebouwd is geweest'. Het nieuwe huis is hetzelfde als het oude. En 'De koning van Babel heeft dat huis vernield ... de koning Kores heeft bevel gegeven dit huis van God te bouwen'. (Ezra 5:2-13). Als de profeet Haggai over een toekomstige tijd spreekt, zegt hij toch: 'Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen' en 'De laatste heerlijkheid van dit huis zal groter zijn dan de eerste'. De profeet zegt niet: 'De heerlijkheid van dit laatste huis', zoals de Statenvertaling heeft, maar: 'de laatste (toekomstige) heerlijkheid van dit huis zal groter worden dan de vorige heerlijkheid' (zie ook de nieuwe vertaling). Het groter worden slaat niet op het huis, maar op de heerlijkheid. In het duizendjarig Koninkrijk van Christus zal de heerlijkheid van het huis groter zijn dan ooit tevoren.

Er zijn in het verleden drie tempels gebouwd, die alle ook weer verwoest zijn:

1. De tempel, gebouwd door Salomo.

2. De tempel, gebouwd door Zerubbabel en de teruggekeerden uit de Babylonische ballingschap.
3. De tempel van Herodes, waaraan zesenzeventig jaren gebouwd was; de Heer Jezus noemde deze 'het huis van Mijn Vader' of: 'Mijn huis' (Joh.2).

In de toekomst zullen er nog twee tempels gebouwd worden:

4. De tempel, gebouwd door de in het land teruggekeerde Joden. Hierin zal de antichrist als een god tronen en de gruwel als gevolg van de verwoesting, worden geplaatst. Toch wordt dit bouwwerk nog steeds de 'tempel van God' en de 'heilige plaats' genoemd (2 Thess.2:4; Matt.24:15; Op. 11:1; Dan. 9:27).
5. De tempel waarover Ezechiël spreekt. Deze zal ongetwijfeld worden gebouwd door het trouwe overblijfsel uit Israël, in het begin van het duizendjarig vrederijk en zal een heerlijkheid hebben als nooit te voren (Ez.43:4-7; Ez.44:4). Hierop doelde Haggai.

Toch kent de Bijbel geen vijf tempels, maar slechts één. Het is ook voor de gelovigen van de Gemeente belangrijk dit te begrijpen. Net als Israël, is de Gemeente een Goddelijke instelling.

De Gemeente is op aarde gevestigd op de grondslag van verantwoordelijkheid, maar net als Israël heeft zij gefaald en is verdorven door in haar midden verkeerde elementen toe te laten. Waar kan men in onze dagen Israël vinden? En waar de Gemeente van God? In de ogen van God blijft de Gemeente als een eenheid zeker bestaan en wordt zij door het geloof gezien. Het gaat hier specifiek over de Gemeente als huis van God, waarvan de bouw is toevertrouwd aan mensen. Overgegeven aan hun verantwoordelijkheid heeft de Gemeente gefaald en is zij in de ogen van mensen slechts een ruïne.

Zo als het bij de teruggekeerden uit Babel er niet om ging een tweede huis te bouwen, gaat het er nu niet om een nieuwe Gemeente te stichten. Veel gelovigen zien dit niet en hebben geprobeerd, door onbekendheid met de gedachten van God, een nieuw huis te bouwen. Zij spreken dan ook over 'hun gemeente'. Deze wijze van doen maakt de ruïne nog bouwvalliger. Voor ware gelovigen is het huis van God bouwen niet het oprichten van een nieuw gebouw, ter onderscheiding van het verwoeste, maar het handhaven van de door God gegeven beginselen betreffende de enige Gemeente. Zij moeten in de tegenwoordige tijd van verval een praktisch getuigenis geven van wat de Gemeente volgens de Bijbel moet zijn. Dat bouwen, zo'n getuigenis komt alleen voort uit een gevoel van diepe droefheid en verootmoediging.

Voor de oudere Joden, die de heerlijkheid van het vorige huis nog hadden gezien, was er naast de vreugde over het leggen van de nieuwe fundamenten, ook grote droefheid, toen zij de geringheid van deze vergeleken met de rijkdom en volkomenheid van de eerste bouw (Ezra 3:11-13).

Aan de Tafel van de Heer wordt de eenheid van Gods kinderen zichtbaar. Gelovigen leren steeds meer terug te keren tot wat de Gemeente in het begin was, tot de onderwijzingen van de apostelen over de Gemeente en tot Christus, het enige fundament waarop de Gemeente is gebouwd. Feitelijk zijn zij de Gemeente niet, omdat zij plaatselijk gezien, gevormd wordt door alle gelovigen in de stad. Zij geven alleen uitdrukking aan de eenheid

van al Gods kinderen. Zij spannen zich in om de waarheid over die éne Gemeente bekend te maken. Daarbij blijven de moeilijkheden niet uit, zoals dat ook door de teruggekeerden uit Babel werd ondervonden.

De vijanden wilden samen met Gods volk bouwen. Als zij hierin hadden toegestemd, werd daarmee de eenheid van het volk prijs gegeven. Die eenheid was net zichtbaar geworden door de vestiging van het altaar op zijn vroegere plaats en door het leggen van de fundamenten van de tempel. God wil geen gemeenschap van gelovigen met ongelovigen in Zijn dingen. De zegeningen, die de getrouwen ondervinden bij het innemen van de plaats, waar zij aan de eenheid uitdrukking kunnen geven, doen hen elke samenwerking met de wereld aan het huis van God afwijzen. 'Het is niet aan u en aan ons om samen een huis voor onze God te bouwen, want wij alleen zullen het bouwen voor de HEERE, de God van Israël' (Ezra 4:3).

De list van de duivel mislukte door dit antwoord, maar hij gaf het daarom nog niet op. Hij probeerde hen vervolgens angst aan te jagen en tegenstand en vervolging te bezorgen. Dit had meer succes: hun handen werden slap en uiteindelijk stelden zij geen belang meer in de bouw en verlieten het werk om ... zich vol ijver aan hun eigen huizen, hun eigen belangen te wijden.

Toen had God door de profeet Haggai tot het volk gesproken, het had naar Zijn stem geluisterd en de tempelbouw hervat. Een kleine maand daarna kwam weer het Woord van de Heer tot de leiders en het volk, om hen te versterken, zodat zij zich niet van het werk lieten afhouden. De Heer zou met hen zijn, door Zijn Woord en door Zijn Geest. Het was hetzelfde Woord als waardoor Israël uit Egypte was geleid en tot een volk was geformeerd en dezelfde Geest als waardoor Hij het volk de verdere eeuwen had onderricht. Daarom moesten zij sterk zijn en zonder angst en werken (zie Neh. 9:20).

De apostel Paulus gaf een vergelijkbare opwekking aan Timotheus. Hij vermaande hem 'de genadegave van God weer op te wekken, die in hem was', hij moest niet verslappen bij de bouw van het huis van God, ondanks het toen al ingetreden verval. Hij herinnerde Timotheus er aan 'dat God ons niet gegeven heeft een geest van vreesachtigheid, maar van kracht, liefde en bezadigdheid', en dat 'hij zich moet sterken in de genade, die in Christus Jezus is' (2 Tim. 1:6-7; 2 Tim. 2:1).

Om de teruggekeerden te bemoedigen, verbloemde God het verval van Israël beslist niet, net als in de tweede brief aan Timotheus. Het kwaad werd juist blootgelegd. Onder de teruggekeerden waren ouderen, die de tempel in zijn eerste heerlijkheid hadden gezien. In hun ogen was wat nu gebouwd werd heel nietig. Waar was de ark met de tafels van de wet, waar was het verzoendeksel en de troon van God tussen de cherubs? Waar waren de Urim en de Tummim om de Heer te vragen? Wat was er overgebleven van het huis van David? Zerubbabel kon als afstammeling van David de koningstitel niet dragen en Jozua de hogepriester had vuile, ongewijde klederen aan (Zach. 3:3). Waar was de heerlijkheid en de tegenwoordigheid van God (Shechina) in het midden van Zijn volk? Men had dit alles kunnen samenvatten onder dat éne woord 'Ikabod', dat 'de eer is weggevoerd' betekent. Wat een verootmoedigende tegenstelling tussen de tweede toestand van de tempel en de vorige heerlijkheid.

Er is ook een enorme tegenstelling tussen de tegenwoordige toestand van de Gemeente en

die in het begin. Veel versieringsgaven zijn er nu niet meer, dat past niet bij een bouwval. De gave van genezing, vroeger gegeven ter bevestiging van de prediking, is nu verdwenen. Veel gelovigen doen alsof er geen wolkje aan de lucht is en zijn vol van de 'gebedsgenezing', maar dat is niet meer dan een schadelijk surrogaat.

Maar door dit alles moeten we de moed niet verliezen. 'Werkt', zei de Heer tegen de teruggekeerden uit Babel, 'want Ik ben met u'. Dit woord van de Heer is ook voor nu. Hij voegt Zich bij de twee of drie, die zich hebben afgezonderd van het bederf in de Christenheid, zoals Hij dat deed in het begin van Zijn optreden. Hij voegde Zich door Zijn doop bij het geringe overblijfsel uit Juda. Als ons de kracht ontbreekt, Hij kan daarin voorzien. 'Ga in Mijn kracht voor u', zei Hij tot Gideon in dagen van diep verval en in de tijd van kracht zei Hij tegen Jozua: 'Wees sterk'. Het is beter, het schrikkelijk verval van de Gemeente eerlijk onder de ogen te zien en met nederigheid te erkennen, dan te doen alsof de Christenheid triomferend op weg is de hele wereld te bekeren.

Door God hebben wij de kracht voor de arbeid aan Zijn huis, om hen binnen te leiden, die volgens de gedachte van God daar deel van uit moeten maken. Veel werkers zijn in dit opzicht onwetend: zij werken voor de versterking van hun eigen gemeenschap, kerkgenootschap of stroming. Als men met hen spreekt over de enige Gemeente, gebouwd op Christus, het Goddelijke fundament, zeggen zij, dat het enige werk voor Christenen is het evangelie te prediken. Pas bekeerde mensen moeten zelf maar uitmaken bij welke gemeenschap zij zich willen aansluiten. Maar 'vissen', die gevangen worden, moeten ook in 'vaten' worden gedaan, dat wil zeggen tot de afzondering in de éne Gemeente worden gebracht. (Matt. 13:47-48).

Evangelieprediking is een hele belangrijke taak, maar niet de enige van de dienstknecht van God. Voor de apostel Paulus hadden zowel de bediening van het evangelie, als die in de Gemeente een gelijke waarde (Kol. 1:23-25). Christus heeft de Gemeente lief, Hij voedt en koestert haar, Hij zorgt voor haar door de gaven, die Hij tot opbouw en vermaning gegeven heeft. Deze arbeid is even belangrijk als de evangelieverkondiging; het is een vervolg daarop. De Here zou zijn met de teruggekeerden uit Babel die werkten, door Zijn Woord en door Zijn Geest. En zo is het ook nu. Het Woord van de Heer bevat alles, wat wij in deze tijd van verval nodig hebben en de kracht van de Heilige Geest sterkt ons om dit praktisch te verwezenlijken. Inzicht in het Woord en een juist begrip ten aanzien van de éne Gemeente van Christus en haar inrichting, wordt niet gevonden bij hen, die niet voordat éne huis werken. De kracht van de Heilige Geest wordt niet gegeven ter bevordering van partijen, genootschappen en dergelijke.

De profetie van Haggai (4)

Hoofdstuk 2

Door het Woord, waardoor Israël tot een volk was geformeerd en met de Geest waardoor Hij in de loop der eeuwen het volk had onderricht, zou de Heer niet alleen zijn met de teruggekeerden uit Babel, die aan Zijn huis werkten. Hij richtte het oog van het overblijfsel ook op de dingen van de toekomst, die in verband staan met de heerlijkheid van de tempel. De Heer van de legermachten, Jahweh-Zebaath, zou alle hemelse en aardse machten doen beven. Wat de hemelse machten betreft, kunnen wij denken aan de macht van de duivel en zijn engelen in de hemelse gewesten (Op. 12:7-12). De aardse machten waren de vijandige volken rond Israël, bijvoorbeeld het herstelde Romeinse rijk en dat van de koning van het noorden, de profetische Assyriër. In het 'beven' van die machten ligt besloten, dat zij van hun plaats zullen worden gerukt, geoordeeld en vernietigd bij de verschijning van de Zoon des mensen met kracht en grote heerlijkheid.

De profeet Haggai noemt deze dingen niet, het gaat hem er alleen om de teruggekeerden een beeld te geven hoe het huis van de Heer met heerlijkheid vervuld zal worden. Het moest een aansporing zijn om ijverig te werken en zich niet te laten beïnvloeden door de vergelijking met de eerste heerlijkheid van het huis.

In de toekomst zouden de heidenen, die gespaard waren uit de geoordeelde volken en de volken die niet door het oordeel waren getroffen, komen tot de Wens van alle heidenen (Christus als Koning over de gehele aarde). Dan zou dit huis met heerlijkheid worden vervuld. Het zilver en het goud, dat van Jahweh-Zebaath is, zou dan voor die heerlijkheid worden gebruikt. De laatste heerlijkheid van het huis, tijdens het duizendjarig Vrederijk, zou groter zijn dan de eerste. De tempel zal dan het middelpunt zijn van de vrede, die overal op aarde zal zijn. Aan deze dingen moesten de bouwers in de dagen van Zerubbabel denken.

Dat geldt ook voor de bouwers van Gods huis in onze dagen van verval. Zij kunnen ook uitzien naar de komst van de Heer Jezus, om alle ware gelovigen in de hemel op te nemen. Dan zal de Heer van de Gemeente haar Zichzelf voorstellen, verheerlijkt en zonder enige vlek of rimpel, zij zal heilig en onberispelijk zijn (Ef. 5:27). Dan zal de Gemeente de tabernakel van God bij de mensen zijn (Op. 21:3). Dan zal werkelijk de laatste, eeuwige heerlijkheid groter zijn dan de eerste, die in het begin van de Gemeente. Wat een aansporing om nu trouw en volgens het Woord te bouwen.

Vs.11-20.

Op de vierentwintigste dag van de negende maand in het tweede jaar van Darius, dus na ruim twee maanden, kwam de vierde boodschap van de Heer door de profeet Haggai tot het volk en de priesters.

De profeet stelde twee vragen aan de priesters:

1. Kan iets wat onheilig is, door aanraking van een heilig ding, heilig worden? De priesters antwoordden: 'nee' (2:13).
2. Kan een onrein ding iets dat rein is, onrein maken? Het antwoord was: 'ja' (2:14).

Bij de eerste vraag ging het om iemand, die heilig vlees in de punt van zijn kleding droeg. Er wordt niet gezegd, dat deze man zelf heilig was. Het heilige vlees gaf hem een kenmerk van

uiterlijke heiligheid. Zou de vrucht van zijn arbeid (brood, olie enz.) er door geheiligd worden, als hij dat met zijn kleed aanraakt? Nee, het moet omgekeerd zijn. De voortbrengselen moeten de vrucht van innerlijke heiligheid zijn. God erkent geen toestand van alleen maar uiterlijke heiligheid, voor Hem is alleen de persoonlijke, innerlijke heiligheid en wat daardoor tot stand komt, van waarde.

Bij de tweede vraag was er iemand, die onrein was door een dood lichaam. Een dood lichaam was in Israël het volmaakte beeld van de vreselijke gevolgen van de zonde. Als iemand niet afgezonderd bleef en een dode had aangeraakt, als de scheiding van de zonde geen werkelijkheid was, hoe zouden dan de vruchten van menselijke werken er niet door besmet worden?

In het kort: een uitwendige heiligheid kan de werken voor God niet heilig maken, de vruchten van dat werk zijn Hem niet welgevallig en een innerlijke onheiligheid brengt alleen besmette vruchten voort.

De innerlijke heiligheid ontbrak bij de teruggekeerden uit Babel. Zij verontreinigden zich door Kanaänietische vrouwen te nemen, de sabbat te breken en door het priesterschap te ontheiligen (Ezra 9; Neh. 13).

Het geeft te denken, dat Haggai door de Heer met deze vragen tot de priesters gezonden werd. Het volk was niet minder schuldig, maar de priesters waren, als tussenpersoon tussen God en het volk in de eerste plaats aangewezen in persoonlijke heiligheid te wandelen, als voorbeeld voor het volk. Wat de profeet Maleachi zegt van de priesters, de zonen van Levi, stelt hun diep gezonken toestand in het licht. De hele Bijbel door vinden wij voorbeelden van de bijzondere ernst waarmee God de ontrouw van priesters oordeelt. De zonen van Eli brachten het volk tot overtredingen en werden met de dood gestraft.

De ontaarding van het priesterschap was nog groter tijdens de dagen, waarop de Heer Jezus op aarde verbleef. Hij kwam op tegen de schijnheiligheid van deze leiders en stelde aan de kaak hoe zij door hun voorbeeld de zedelijke en godsdienstige toestand van het volk bedierven. Het is dan ook geen wonder, dat zij Hem haatten. Het waren vooral de leiders, onder aanvoering van de hogepriester, die zich schuldig hebben gemaakt aan de verwerping en kruisiging van de Messias. Het is een diep tragische gedachte, dat juist het overblijfsel uit de Babylonische ballingschap, door God teruggebracht om de Messias te ontvangen, Hem hebben gekruisigd. Natuurlijk was het volk ook schuldig en heeft het de verschrikkelijke gevolgen ondervonden van hun lichtvaardige woorden: 'Zijn bloed kome over ons en onze kinderen'. Het is verstrooid onder alle volken op aarde, veel verder langer dan naar Babel, nu al bijna 2000 jaar.

Ook voor de gelovigen van de Gemeente zijn Gods woorden door de dienst van de profeet Haggai zeer ernstig. Het is helemaal waar, dat zij voor God een onveranderlijke heiligheid in Christus hebben, dat zij gerechtvaardigd voor Hem in Christus zijn, maar zij zijn geroepen om deze heiligheid en gerechtigheid op aarde praktisch te verwezenlijken. Dit komt neer op een innerlijke en uiterlijke afzondering van het kwaad, als gevolg van een voortdurende gemeenschap met God en met Christus. Het is bijzonder ernstig wanneer de heiligheid ontbreekt. Uiterlijke heiligheid maakt ons werken voor God niet welgevallig. Veel alleen maar belijdende Christenen leven in de waan, dat God hun 'goede werken' erkent, als voor

Hem gedaan. De werken van een gelovige, die zijn heiligheid en gerechtigheid door de genade van God en op grond van Christus werk heeft verkregen, maar niet in het praktische leven verwezenlijkt, zijn God ook niet welgevallig.

Het kon niet anders dan dat de onheiligheid en onreinheid bij de teruggekeerden uit Babel, de tucht van God tot gevolg had. Zij moesten er aandachtig opletten, hoe het was, toen zij de arbeid hadden verlaten. Toen kwam iemand tot een korenhoop van twintig maten en er waren maar tien; iemand kwam tot een wijnbak om vijftig maten wijn te scheppen en er waren maar twintig. De tucht ging nog verder: de Heer bracht brandkoren, honingdauw en hagel over al hun werk. De zegen van God bleef uit en zij hadden geen zaad meer om te zaaien, de bronnen van hun arbeid waren verdroogd. Toch keerden zij niet terug tot God en deden hun onheiligheid niet weg.

Als zij vanaf de dag waarop het woord van de Heer was gekomen om hen over hun onheiligheid te vermanen, aandachtig op hun wegen zouden letten, zouden zij ervaren dat de Heer hen in alles zou zegenen. Zij zouden het verschil zien met de schraalheid, die volgde op de dag, waarop de tempel was gegrondvest. Het zaad in de schuur, de vijgenboom, wijnstok, granaatappelboom en olijfbom, die geen vrucht meer droegen, zouden van deze dag af worden gezegend.

Er wordt in onze dagen veel gewerkt voor God, maar een groot deel daarvan draagt geen vrucht omdat het niet gericht is op het bouwen aan het éne huis van God. Als dit wel wordt gedaan en de werkers verwezenlijken praktisch de heiligheid en reinheid, zal de Heer het werk zegenen. Als in praktische heiligheid wordt gewerkt aan het huis van God, zonder eigen belang en gemakzucht, afgezonderd van het kwaad en in liefde en toewijding aan Christus, zullen op hetzelfde tijdstip de verloren zegeningen opnieuw worden verkregen. Op één beginsel willen wij in dit verband nog wijzen bij al het werk aan het éne huis van God. Namelijk, dat niets van wat God aan de mens heeft geschonken en toevertrouwd en door de zonde van de mens verloren is gegaan, weer aan de mens is teruggegeven. Dat de ballingen in Babel naar hun land terug mochten, was uitsluitend te danken aan de genade van God, maar de omstandigheden van de teruggekeerden waren veel slechter dan die van vóór de ballingschap. De tempel heeft zijn vroegere heerlijkheid niet herkregen, iets waarover de ouderen onder de teruggekeerden hebben gehuild (Ezra 3:12). God komt in de profetieën na de ballingschap niet meer voor als Jahweh, de God van het verbond. Alleen waar over de toekomst gesproken wordt, is dat wel het geval. Bij de erkenning en waardering van de genade van God ten aanzien van hun terugkeer in het land, bleef het volk toch onder de heerschappij van de heidense koningen en heeft het zijn zelfstandigheid niet teruggekregen. Pas sinds 1948 is Israël weer een onafhankelijke staat, een aanwijzing hoe God werkt aan de toekomst. Want er is voor Israël, dat wil zeggen voor het trouwe overblijfsel, in de toekomst nog een grotere genade van God weggelegd. Het door de zonde van de mens verloren paradijs is nooit meer heropend, al bewees God de mens ook genade.

De wedergeboren, nieuwe mens, 'die naar God geschapen is in ware gerechtigheid en heiligheid' (Ef. 4:24) is niet teruggebracht in de toestand, waarin Adam zich vóór de val bevond. Adam was toen rein en onschuldig, hij had geen begrip van goed en kwaad. Dit kreeg hij pas na de val. Maar de genade van God heeft meer gegeven, dan door de zonde

verloren is gegaan. Dit zouden de gelovigen nooit hebben verkregen, als de mens in de oorspronkelijke toestand van vóór de val was gebleven.

Tot op vandaag zijn de twaalf stammen van Israël nooit hersteld. Als God straks dit volk zal herstellen, zal ook voor Israël de genade van God groter zijn dan ooit te voren. Op grond van de verantwoordelijkheid van Israël zal er nooit een herstel komen, ondanks de onafhankelijke staat Israël.

Het is niet anders met de Gemeente. Zij zal hier op aarde nooit naar die heerlijke, oorspronkelijke toestand terugkeren. De ware gelovigen uit haar midden zullen door de Heer in de hemel worden opgenomen. De 'naamchristenen' zullen spoedig daarna opgaan in Babylon en door de Heer van de aarde worden weggevaagd. Velen dromen van een herstel en proberen dit te verwezenlijken door menselijke middelen, zoals allianties en dergelijke. God sprak tot de teruggekeerden uit Babel niet over grote dingen, maar bemoedigde hen in hun zwakke toestand. In de toekomst zal hierin verandering komen Hij zal de laatste heerlijkheid van Zijn tempel groter doen zijn dan de eerste. Waar het toen de tijd nog niet voor was, zal in de toekomst gebeuren. De gelovigen van nu leven te midden van de droevige gevolgen van het verval, dat niet weggenomen zal worden, maar de Heer richt ook hun oog op de toekomst. Zij gaan net als de teruggekeerden uit Babel, naar Zijn wil door met bouwen aan het ene huis van de Heer, steunend op Hem, Die gisteren en heden Dezelfde is, en tot in eeuwigheid.

Vs.21-24.

Op de vierentwintigste dag van dezelfde negende maand kwam het woord van de Heer voor de tweede keer tot Haggai. Hij moest deze keer spreken tot Zerubbabel, de vorst van Juda. Dit is de vijfde en laatste boodschap, die deze profeet overbrengt.

De vierde boodschap was een herinnering geweest voor het volk, dat 'zonder heiligheid niemand de Heer zal zien' (Heb. 12:14). Het geweten van het volk was ontwaakt ten aanzien van de tempelbouw, zij hebben dat vier jaar later voltooid, maar zij moesten groeien in heiligheid en afzondering van het kwade.

De vijfde boodschap is een belofte voor Zerubbabel, de vorst van Juda. Voor de tweede maal in deze korte profetie wordt er gezegd, dat God de hemelen en de aarde zal bewegen met als doel: 'Opdat blijven zouden de dingen, die niet bewegelijk zijn' (Heb. 12:27). In hoofdstuk 2:7 wordt onder die onbewegelijke dingen verstaan de heerlijkheid van de tempel van de Heer tijdens het duizendjarig vrederijk van Christus, de Koning over de gehele aarde. In hoofdstuk 2:22 gaat het er om, dat de Heer de troon van aardse, heidense koninkrijken zal omkeren en de zekerheid daarvan verdelgen en dat de Heer Jezus bij Zijn verschijning de macht van de volken zal vernietigen, om daarna Zijn koninkrijk op te richten. Zerubbabel was een vorst in Juda, uit het geslacht van David. Hier is hij de vertegenwoordiger van het zwakke overblijfsel, zowel van dat in zijn dagen, als van dat in de toekomst. Alle macht van de heidense koninkrijken zal vernietigd worden om het toekomstige overblijfsel voor altijd te vestigen.

Zerubbabel is een type van Christus, de Koning der koningen en de ware Zoon van David. Christus zal de troon van Zijn vader David ontvangen en alle gezag op aarde zal in Zijn handen worden gelegd.

Toch moest tegen de zwakke Zerubbabel, vertegenwoordiger van een zwak overblijfsel, worden gezegd, dat God hem had uitgekozen om in de toekomst als een zegelring zijn. Als een koning iemand de zegelring gaf, betekende dit, dat deze kon handelen in de naam en met het gezag van de koning. In de geschiedenissen van Jozef, Haman en Mordechai blijkt dit duidelijk. Hiermee wordt de vertrouwenspositie van de dan opgewekte Zerubbabel tijdens de regering van Christus aangeduid. God had hem hiertoe verkoren. Een verkiezing past bij het principe van genade. De genade van God zal aan het einde over alles en iedereen zegevieren, zij is verheven boven alle handelingen van mensen. De genade zal de enige, eerste en laatste oorzaak zijn van de zegening van het overblijfsel uit Israël.

De apostel Paulus haalt de profetie van Haggai aan en zegt tegen de gelovigen van toen en nu: 'Daarom, omdat wij een onbewegelijk koninkrijk ontvangen, laat ons de genade vasthouden...' (Heb. 12:26-28). God heeft Christus al aan Zijn rechterhand verheerlijkt, maar als Hij zichtbaar voor alle mensen geopenbaard zal worden, zullen de gelovigen van de Gemeente met Hem worden geopenbaard in heerlijkheid en aan Zijn regering op aarde deelnemen (Kol. 3:4).

Dit is de beloning voor iedereen, die met trouw en toewijding zich hebben ingezet om het éne huis van God te bouwen, door de zielen te brengen tot en te vergaderen om Christus. Wat een aansporing en bemoediging om met dit bouwen door te gaan, ondanks het verval. De genade zal ook ten aanzien van de Gemeente triomferen.